

ETT NYTT GRAVFÄLT I ABERGA

Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte av stensättningarna L2002:6799 och L2002:6800, färdväg L2002:6798 samt gravfält L2002:1346 inom fastighet Abergas 1:2 i Tillberga socken, Västerås kommun, Västmanlands län

JONNA SARÉN LUNDAHL

Rapporter från Arkeologikonsult 2021:3444

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Stensättning 105 framrensad, en nyupptäckt grav tillhörande det nya gravfältet L2021:472. Foto från nordöst.

ALLMÄNT KARTMATERIAL:

Fastighetskartan: © Lantmäteriet

Terrängkartan, samt GSD-Översiktskartan: Lantmäteriet (CC0)

© Arkeologikonsult 2021

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.

Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

ETT NYTT GRAVFÄLT I ABERGA

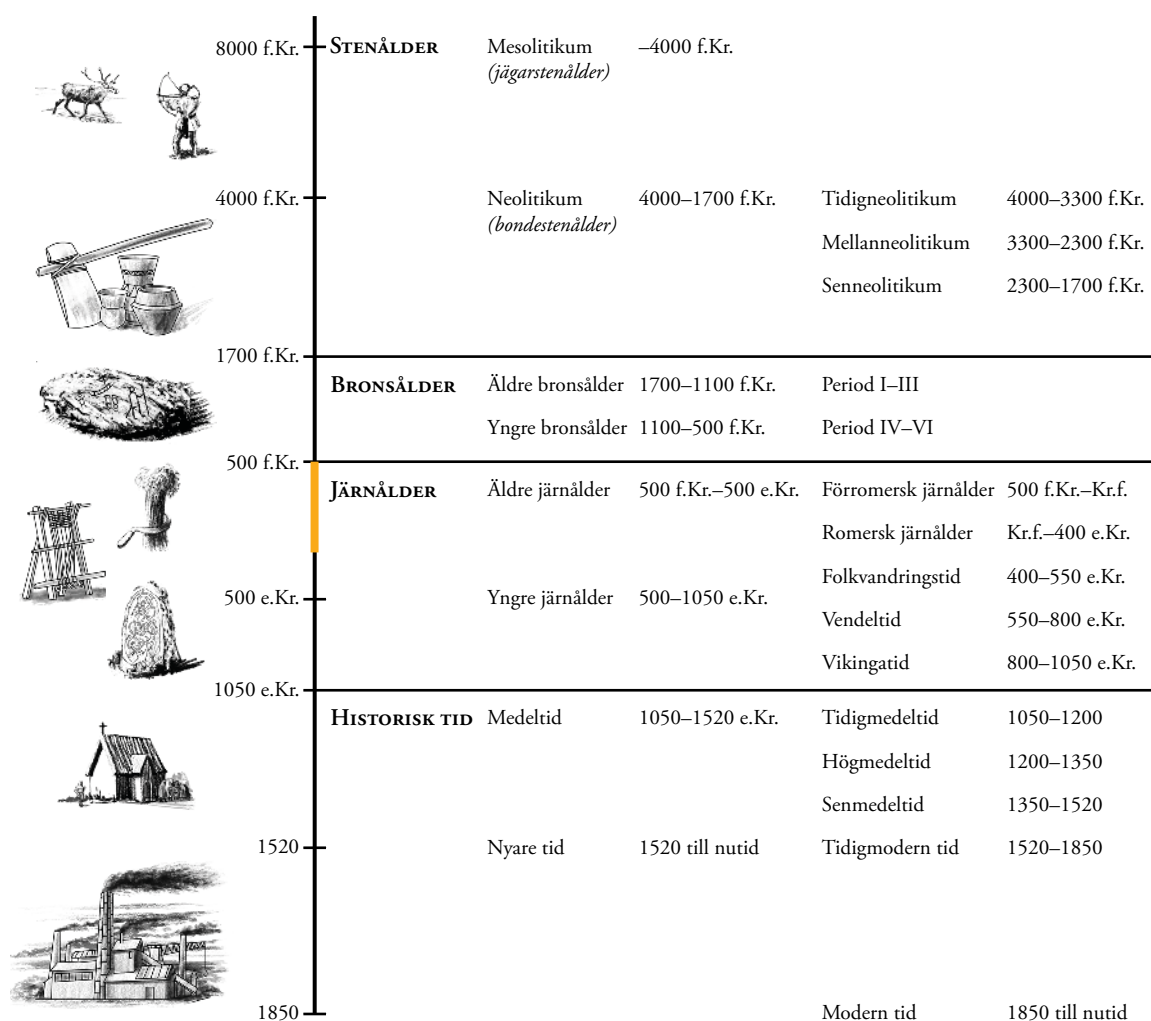
Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte av stensättningarna
L2002:6799 och L2002:6800, färdväg L2002:6798 samt gravfält L2002:1346
inom fastighet Aberga 1:2 i Tillberga socken, Västerås kommun, Västmanlands län

JONNA SARÉN LUNDAHL

Rapporter från Arkeologikonsult 2021:3444

ARKEOLOGISK PERIODINDELNING

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

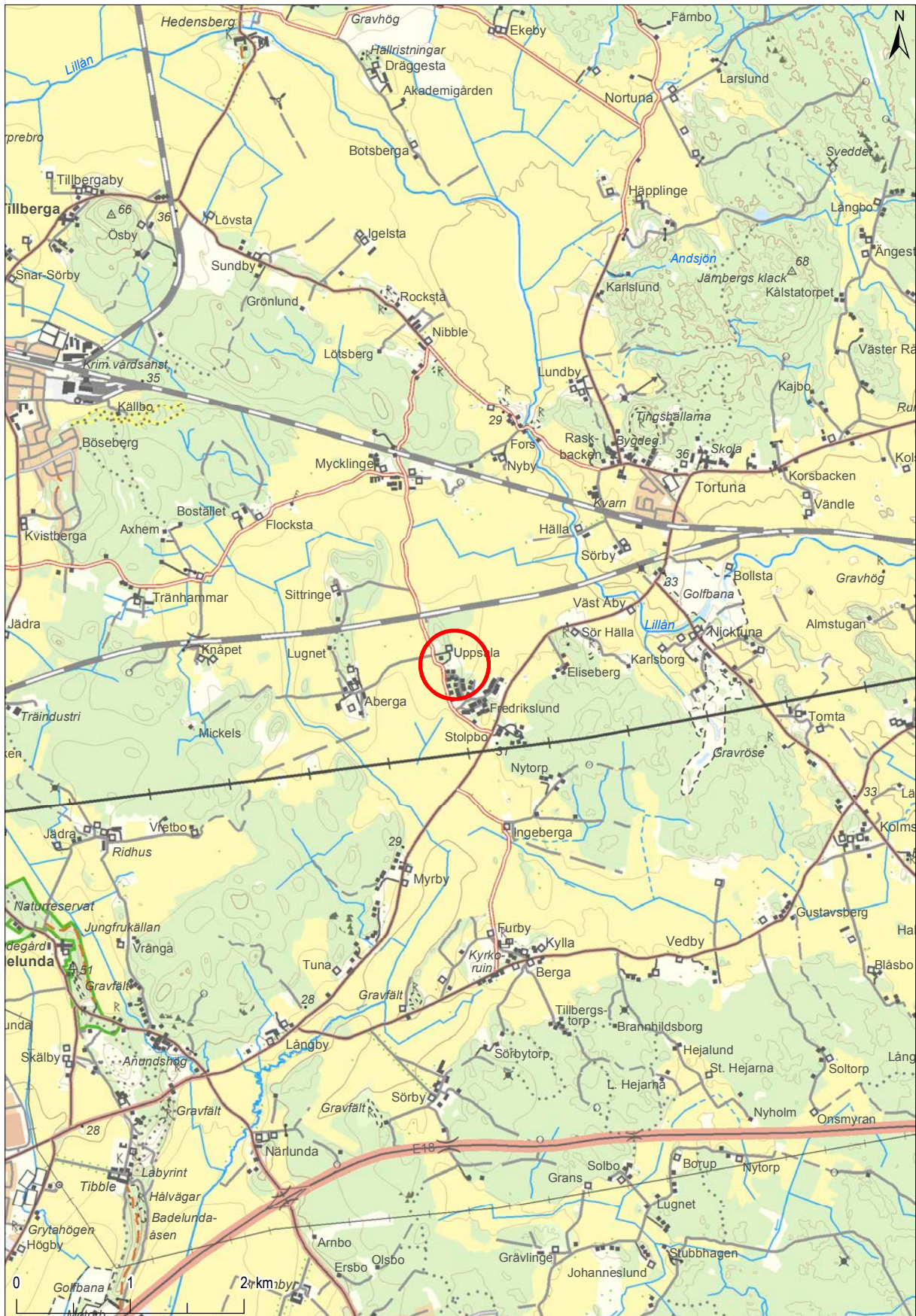
Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	7
Syfte.....	8
HISTORISK BAKGRUND OCH FORNLÄMNINGSBILD.....	8
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR.....	9
GENOMFÖRANDE	10
RESULTAT	12
AVSLUTANDE DISKUSSION	14
REFERENSER	16
Litteratur	16
Kartmaterial.....	16
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	17
BILAGOR	18
Bilaga 1. Schakttabell.....	18
Bilaga 2. Kontexttabell.....	19

Figur 1. Platsen för den arkeologiska förundersökningen i Abergåsa. Mot bakgrund av Terrängkartan, skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

Under två dagar i december 2020 utförde Arkeologikonsult en förundersökning i avgränsande syfte i Abergas, Tillberga Socken, Västmanlands län (figur 1). Förundersökningen utfördes på Uppdrag av Länsstyrelsen i Västmanlands län (dnr 431-4056-2020) inför en planerad byggnation av en anslutningsväg genom området.

Syftet med förundersökningen var att avgränsa två sedan tidigare kända stensättningar (L2002:6799 och L2002:6800), en hålväg (L2002:6798) samt kontrollera så att utbredningen av gravfältet L2002:1346 inte fortsatte inom anslutningsvägens planerade utbredning.

Inom förundersökningen kunde stensättningarna och hålvägen avgränsas. Under förundersökningen påträffades tre sedan tidigare okända stensättningar, som tillsammans med de två tidigare kända utgör det nyupptäckta gravfältet L2021:472. Hålvägen skar in i sidorna på två av gravarna och uppfattas leda till den gamla gården Uppsala.

Den norra delen av gravfält L2002:1346 bekräftades ha samma utbredning som registrerats tidigare och inga fler gravar påträffades.

INLEDNING

På uppdrag av Länsstyrelsen i Västmanlands län (dnr 431-4056-2020) har Arkeologikonsult utfört en arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte inom fastigheten Abergas 1:2 i Tillberga socken, Västerås kommun i Västmanland. Uppdraget förordades av uppdragsutgåvan av detaljplan *Del av*

Mycklinge 5:1, Abergas byar, Tortuna. Stora delar av planområdet har tidigare varit föremål för arkeologiska insatser men den föreliggande förundersökningen berörde området för en mindre anslutningsväg som tillkommit senare i planeringsskedet.

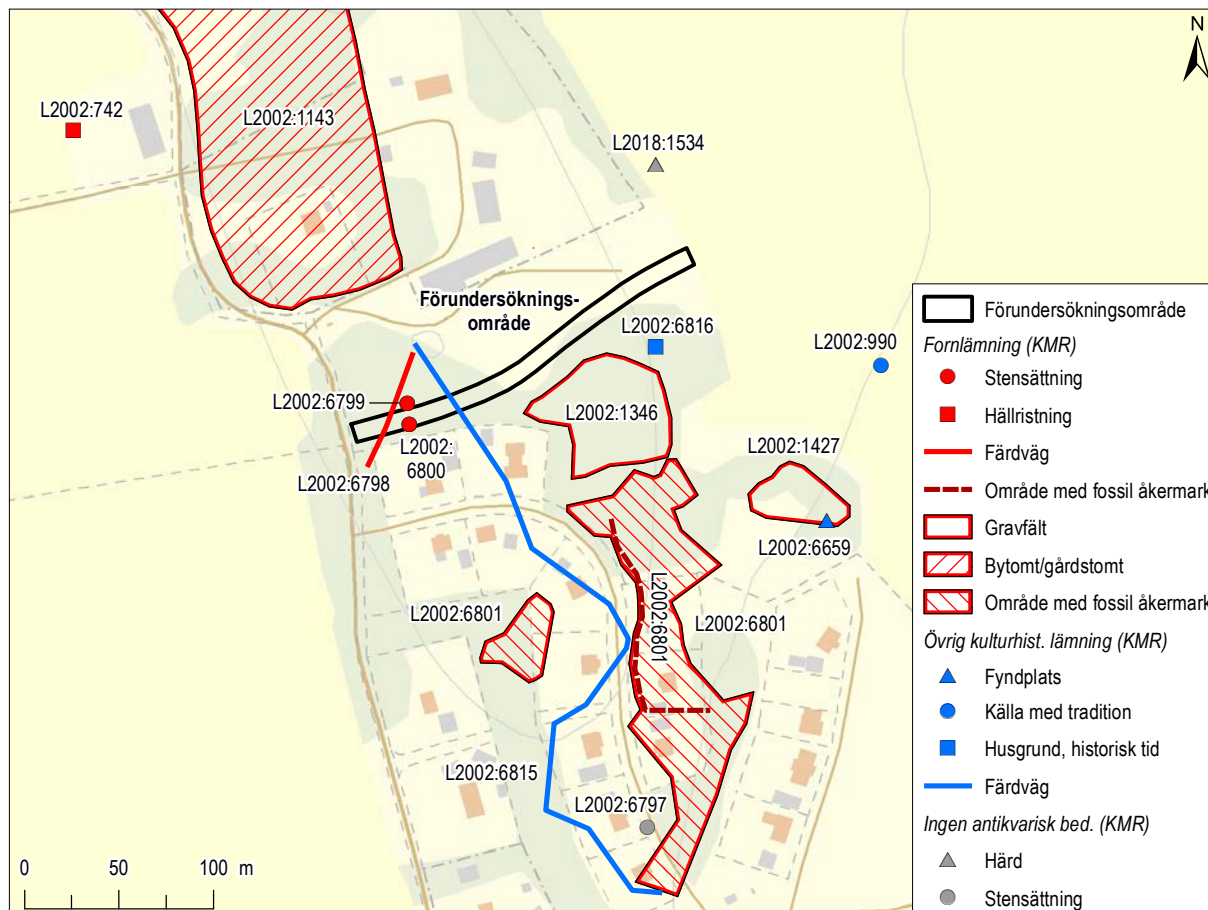

Figur 2. Gravfält L2002:1346. Foto från väster.

Syfte

Vid en tidigare utredning påträffats två stensättningar (L2002:6799 och L2002:6800), en hälväg (L2002:6798) och en färdväg (L2002:6815) inom den planerade anslutningsvägens arbetsområde (Hall-

gren 2007). Den föreliggande förundersökningens syfte var att avgränsa de registrerade stensättningarna och hälvägen. Även gravfält L2002:1346 angränsar till förundersökningsområdets östra del (figur 3). Det ingick i uppdraget att kontrollera så att inte gravfältet fortsatte inom förundersökningsområdet.

HISTORISK BAKGRUND OCH FORNLÄMNINGSBILD

Förundersökningsområdet är beläget söder om gården Uppsala men tillhör idag Abergas ägor. Historiskt sett har området legat på gränsen mellan ägor till de båda byarna Vallby i väst och Uppsala i öst (figur 4). Vallby är idag övergivet och klassad som fornlämning (L2002:1143 Bytomt/gårdstomt). Namnet Vallby uppträder först på 1500-talet och förekommer fram till 1879 (Hallgren 2008). Skriftliga belegg för byn Uppsala förekommer däremot så tidigt

som 1399 även om den äldsta kartan över ägor är från 1652 (Ermerud 2013).

Förundersökningsområdet är beläget på ett gles skogsbeklätt och till stora delar bebyggt impediment med flera registrerade fornlämningar i närområdet. De flesta lämningarna finns på det uppstickande impedimentet och ett mindre antal i de omkringliggande lägre åkermarkerna. Den vanligaste fornlämnings-

Figur 4. Historisk karta över det numera övergivna Vallby. Kartan är en geometrisk avmätning från 1710. Undersökningsområdet är markerat för orientering. Skala 1:7500.

typen är gravfält och ensamliggande stensättningar. Gravarna och gravfälten har åtminstone en spännvidd över hela järnåldern, men eventuellt ännu längre tillbaka i tiden. Bebyggelse från historisk tid domineras framförallt av den övergivna by-/gårdstomten Vallby men även andra mindre lämningar finns i området. Boplatslämningar har endast en koncentration strax norr om gården Uppsala men spridda lämningar har påträffats på andra platser (se nedan). De påträffade boplatslämningarna har, där det kunnat klarläggas,

placerats in i den äldre järnåldern men det finns spår av neolitisk närvaro på Uppsalaimpedimentet (se L2002:1427). Boplatslämningarna från den yngre järnåldern finns möjligtvis under gårdslägena från historisk tid, som fortfarande till stor del är bebyggda.

Ett större område med fossil åkermark finns centralt på Uppsalaimpedimentet som nu till stor del är bebyggd. Området inkluderar fyra fossila åkrar, en stensträng och flera röjningsrösen.

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Flera arkeologiska insatser har utförts i närheten i samband med att man byggde Mäljarbanan cirka 400 meter norr om det aktuella undersökningsområdet men även vid avstyckning och nybyggnation inom det som idag tillhör Abergå.

Under åren 1993–1994 utfördes flera arkeologiska undersökningar inför byggandet av Mäljarbanan, som drogs fram strax norr om gården Uppsala. I den direkta närheten till aktuellt förundersökningsområde påträffades två närliggande och delvis samtida gårdar från yngre romersk järnålder och folkvandringstid (L2002:829). Gårdarna inkluderade

5–8 långhus med 3–5 tillhörande ekonomibyggnader och en brunn (Hulth & Norr 1996).

Tjugo år senare skulle en skadad stensättning i en gravgrupp på sammanlagt tre stensättningar räddningsundersökas efter att stensättningen hade skadats av omfattande täktverksamhet (idag gravfält L2002:1427, figur 3). Arkeologer från Västmanlands läns museum som utförde den arkeologiska undersökningen märkte snart att det rörde sig om en skeppsformig stensättning som överlagrades av två sedan tidigare okända stensättningar. Den skeppsformiga stensättningen och en av de nyfunna

stensättningarna delundersöktes och undersöktes inom undersökningens ramar. Den tredje och minst skadade stensättningen rensades fram men undersöktes inte. Under gravarna påträffades även ett kulturlager med slagen kvarts och neolitisk keramik. Gravarna daterades utifrån fyndmaterialet av bland annat en järnnyckel och anläggningstypen till yngre järnålder, eventuellt vikingatid. Den skeppsformiga stensättningen återskapades efter undersökningen (Hallgren 2006).

Några år senare blev närområdet återigen föremål för exploatering, då områden styckades av för byggnation av ett nytt villaområde, *Aberga byar*. Detta föregicks av flera arkeologiska insatser både i åkermark och på impedimenten. Vid en utredning 2007 påträffades för den här rapporten aktuella stensättningarna L2002:6799 och L2002:6800 samt hålväg L2002:6798 (figur 3). Vid samma utredning påträffades ytterligare en färdväg (L2002:6815) som registrerades som övrig kulturhistorisk lämning (Hallgren 2007). Vid en efterföljande förundersökning samma år avgränsades de södra delarna av gravfält L2002:1346 (Hallgren 2008). Flera av gravarna uppvisar element som kan kopplas till den äldre järnåldern, såsom mittstenar och rektangulära överbyggnader.

År 2009 undersöktes en ensamliggande stensättning cirka 250 meter söder om det aktuella förundersökningsområdet (L2002:6797, figur 3). Stensättningen innehöll brända och sotiga ben från en individ och inga övriga fynd. Graven ¹⁴C-daterades till förromersk järnålder, vilket stämmer överens med gravtypen även om det inre gravkicket med sotiga ben är ovanligt från tidsperioden (Hallgren 2010).

År 2012 utförde Arkeologikonsult en utredning i åkermarken 160–270 meter öster om det aktuella förundersökningsområdet (figur 5). Det arkeologiska utfallet var magert och endast två anläggningar påträffades i åkermarken; en härd (L2002:8927) och en möjlig brunn (L2002:8931). Även lämningar som bedömdes som historiska påträffades knappt 10 meter norr om det aktuella förundersökningsområdets östra del, inom det området som till stora delar är urschaktat idag (Ermerud 2013).

Under hösten 2018 utförde SAU (Societas Archaeologica Upsaliensis) en utredning i åkermarken i angränsning till den ovan nämnda utredningen. Endast en härd påträffades, som dokumenterades och undersöktes (Thölin 2019; L2018:1534, figur 3).

GENOMFÖRANDE

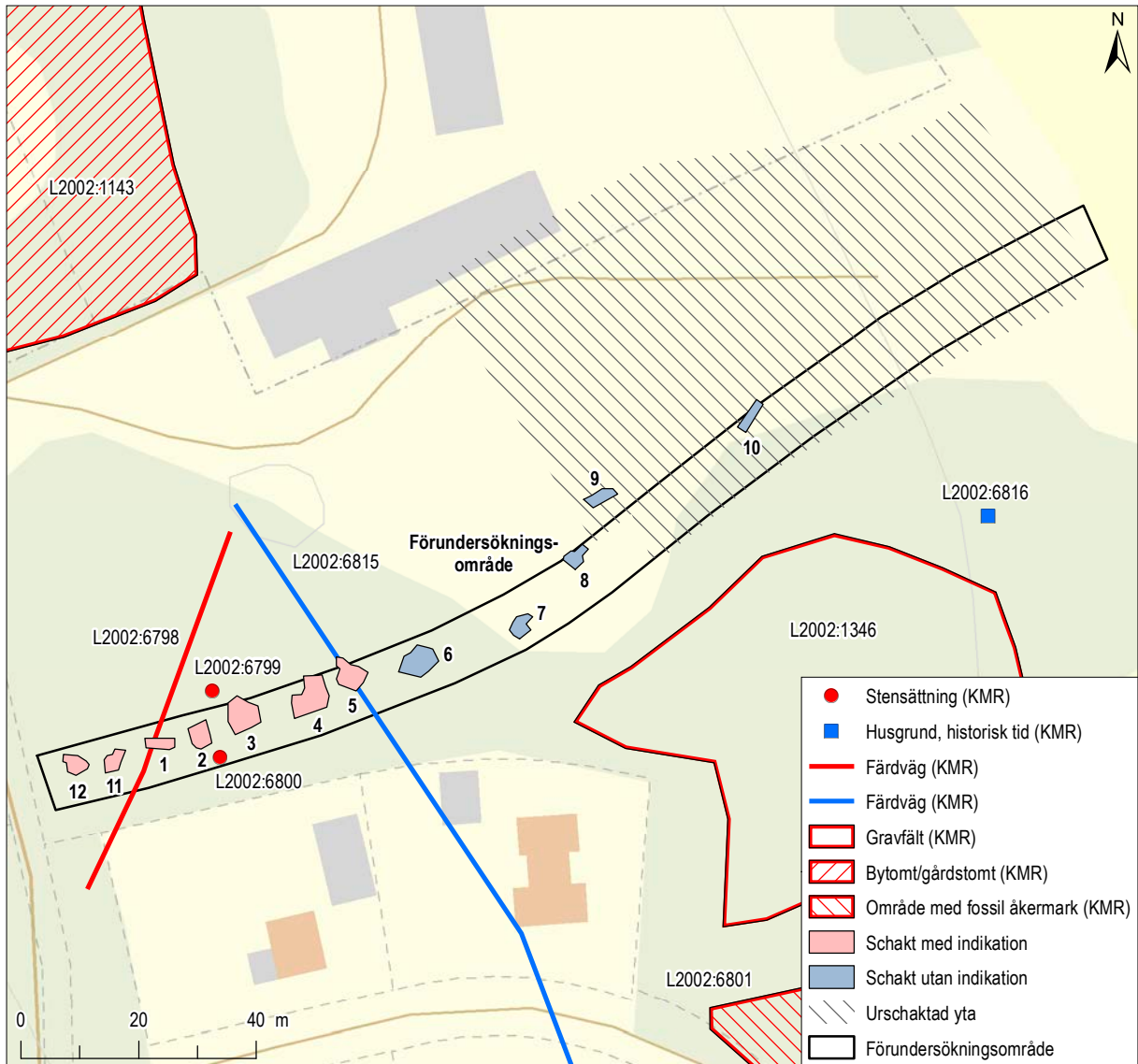

Det aktuella förundersökningsområdet motsvarar den planerade anslutningsvägens utbredning och uppgick till cirka 2000 kvadratmeter i öst – västlig riktning (figur 5 och 6). Nästan hälften av området utgjordes av en urschaktad upplagsplats där bland annat höbalar förvarades.

Av resterande ytan sökschaktades cirka 15 procent (177 kvadratmeter) fördelat på tolv schakt. Schakten

grävdes med en mindre larvburen grävmaskin som lätt kunde ta sig fram i terrängen. Schakten placerades med förtätningar runt de redan kända stensättningarna L2002:6799 och L2002:6800 samt hålvägen L2002:6798.

Schakt och framkomna anläggningar mättes in med RTK-GPS och dokumenterades i text och fotografi.

Figur 5. Förundersökningsområdet och schakten. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1200.

Figur 6. Upplagsplatsen som upptog ungefär hälften av förundersökningsområdet. Foto från nordöst.

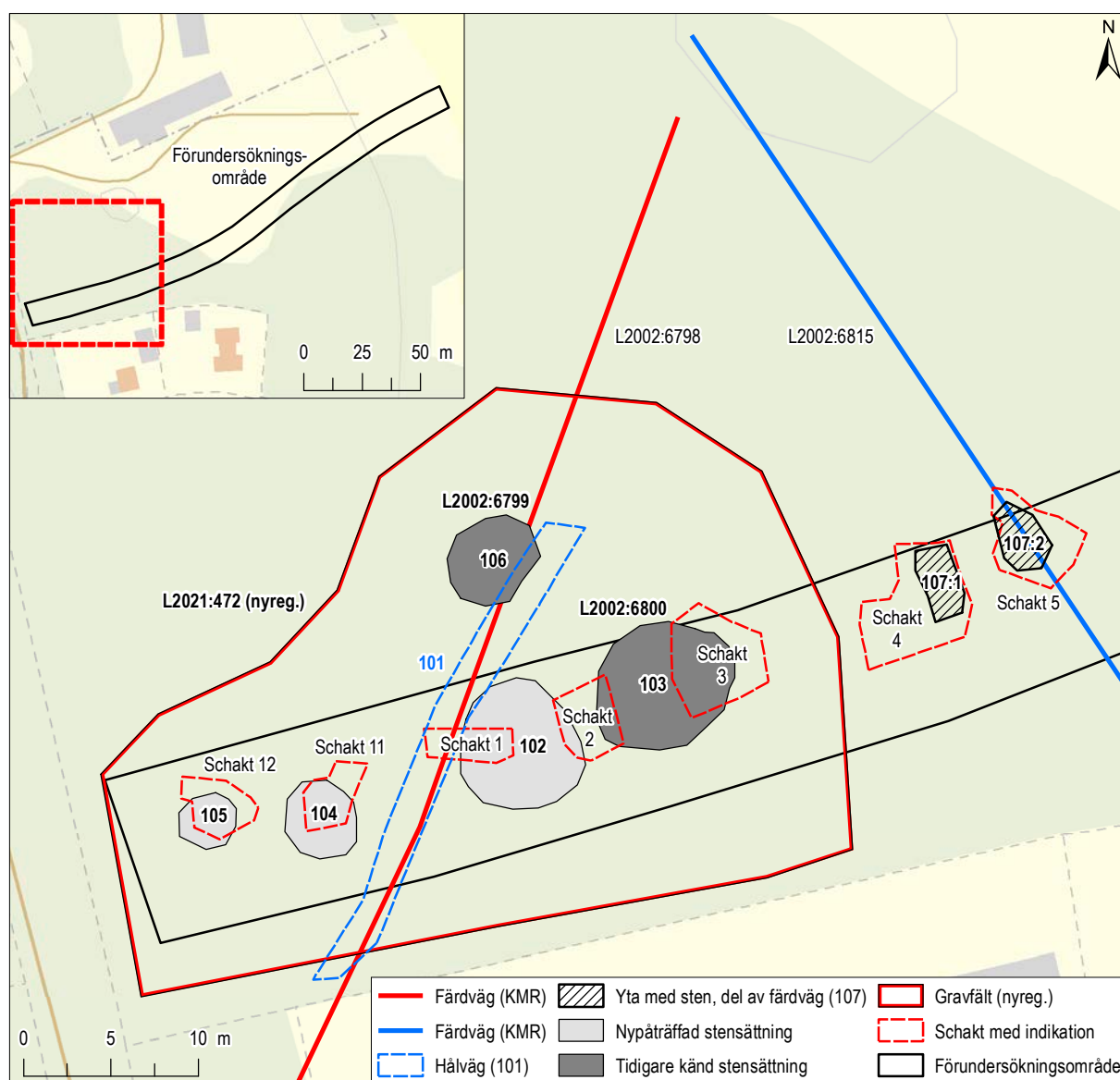
RESULTAT

De två sedan innan kända stensättningarna (L2002:6799 och L2002:6800) avgränsades inom ramen för förundersökningen (figur 7). Stensättningen L2002:6799 låg utanför förundersökningsområdet och för att inte skada de omkringliggande fornlämningarna avgränsades stensättningen endast med handverktyg. Båda stensättningarnas antikvariska bedömning kunde konstateras.

Inom förundersökningsområdet påträffade tre sedan tidigare okända stensättningar; 102, 104 och 105.

Av dessa var 102 närmast höglig och hade en jordmantel med en rund försänkning i toppen (figur 8). Stensättning 104 och 105 var mindre och inte lika välvda som de övriga stensättningarna (figur 9).

Det sammanslagna antalet gravar uppgick vid förundersökningens slut till fem, vilket är gränsen för att en gravgrupp ska klassificeras som ett gravfält; L2021:472 (figur 7). Inga fler stensättningar kunde anas okulärt eller inom schakten men det är möjligt att det förekommer flacka gravar i närheten.

Figur 7. Det nyfunna gravfältet L2021:472 med de tillhörande gravarna. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:400. Översikt med förundersökningsområdet, mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:3000.

Figur 8. Stensättning 102 samt hålväg L2002:6798 i förgrunden. Foto från väster.

Figur 9. Stensättning 105 under framrensning av Mikael Bertheau. Foto från nordöst.

Av hålvägen (101; L2002:6798) kunde 30 meter följas i terrängen. De norra delarna täcktes av högar av gallrat sly och i söder tog den nya villabebyggelsen vid. Inga kulturlager eller hjulspår påträffades i hålvägen. Hålvägen hade skurit in i kanten på både stensättning 102 och L2002:6799 (106). Hålvägen går i riktning mot den gamla gården Uppsala och höll samma riktning som tidigare registrerats.

Färdväg L2002:6815 (107), registrerad som övrig kulturhistorisk lämning, påträffades i ett par av schakten (schakt 4 och 5; figur 7) och mättes som drygt 7 meter bred bestående av en flack samling sten. Som observerat vid en tidigare utredning så sammanfaller sträckningen av färdvägen med den gamla gränsen mellan Vallby och Uppsala ågor (Hallgren 2007).

Området norr om gravfält L2002:1346 bestod av en urschaktad upplastningsplan, ett djupt dike och skräphögar. Gravfältets norra del bedöms avgränsad och utbredningen fastställd.

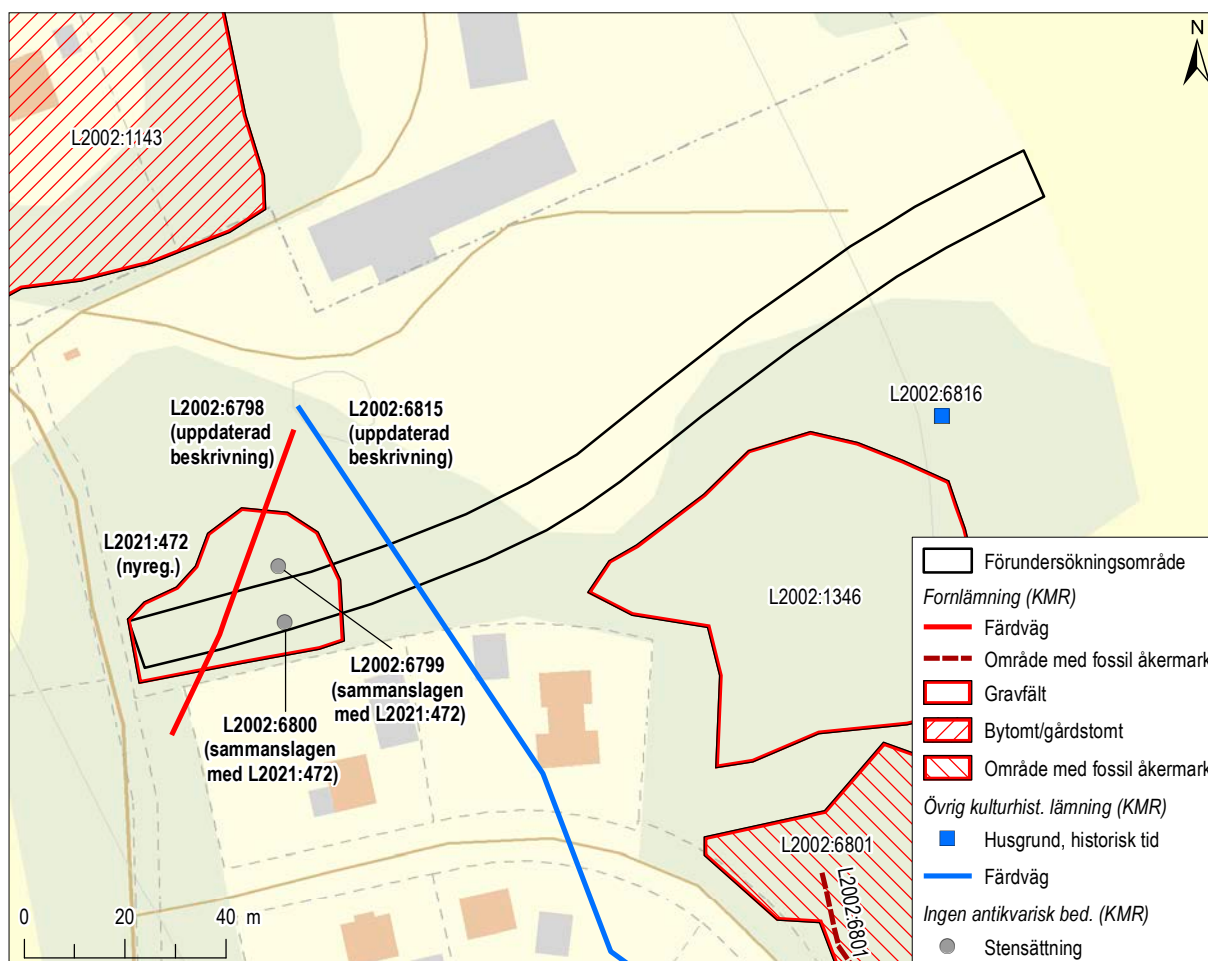
AVSLUTANDE DISKUSSION

Vid förundersökningen kunde ett nytt gravfält konstateras (figur 10 och 11). Gravfältet, L2021:472, är beläget på den västra sidan en långsmal moränhöjd i nord – sydlig riktning. På moränhöjden finns flera andra mindre gravfält. Det närmsta gravfältet, L2002:1346, ligger endast 50 meter öst om det nyfunna gravfältet.

Båda de ovan nämnda gravfälten uppvisar karaktärsdrag av äldre järnålders gravskick, men då inga gravar har undersökt kan det inte konstateras i dagsläget. I närheten, cirka 200 meter sydöst om gravfält L2021:472, finns ett gravfält från yngre järnålder, eventuellt vikingatid (L2002:1427). Två stensättningar tillhörande detta gravfält har undersökts,

Lämningsnr (KMR)	Kontextnr	Tidigare antikvarisk bedömning	Aktuell antikvarisk bedömning	Typ	Kommentar
L2002:6798	101	Fornlämning	Fornlämning	Färdväg	Uppdaterad beskrivning i Kulturmiljöregistret.
L2002:6799	106	Fornlämning	Ingen antikvarisk bedömning	Stensättning	Sammanlagan med L2021:472.
L2002:6800	103	Fornlämning	Ingen antikvarisk bedömning	Stensättning	Sammanlagan med L2021:472.
L2002:6815	107	Övrig kulturhistorisk lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Färdväg	Uppdaterad beskrivning i Kulturmiljöregistret.
L2021:472	102, 104, 105	Fornlämning	Fornlämning	Gravfält	Nyregistrerad fornlämning.

Figur 10. Resultattabell med antikvarisk bedömning av de berörda lämningarna i Kulturmiljöregistret (KMR).

Figur 11. Samtliga lämningar som berörts såsom de registrerats i Kulturmiljöregistret (KMR) efter avslutad förundersökning. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 500.

varav en var en skeppsformig stensättning. Gravtypen hör vanligtvis hemma i yngre järnålder och i graven påträffades även en järnnyckel som typologiskt kan placeras in i vikingatid.

Det vanligaste är att gravfält från den äldre järnåldern representerar bygder och inte gårdar, som den yngre järnålders gravfält oftast företräder. Men gravfältens ringa storlek på impedimentet antyder snarare att man även under den äldre järnåldern gravsätte sina döda på gravfält med anknytning till en specifik gård. Gårdarna kan ha flyttats runt

och med tiden flyttat upp från sedimentdalarna till impedimenten i området. Den yngre järnålderns boplatser gömmer sig troligtvis under de historiska by- och gårdstomterna, där en kontinuitet oftast går att följa.

Att området uppvisar två äldre by-/gårdstomter samt flera mindre gravfält som spänner över hela järnåldern, indikerar att området bebotts kontinuerligt från åtminstone förromersk järnålder fram till idag. Eventuellt har bebyggelse funnits redan under neolitikum.

REFERENSER

Litteratur

ERMERUD, HELÉNE (2013). *Aberga: särskild arkeologisk utredning etapp 2: Aberga 1:2, Tillberga socken, Västerås kommun, Västmanland*. Rapporter från Arkeologikonsult 2013:2667

HALLGREN, ANNA-LENA (2006). *En skeppsformig stensättning: arkeologisk undersökning: RAÄ 6, Aberga 1:2, Tillberga socken, Västmanlands län*. Kulturmiljövård Mälardalen Rapport 2006:9

HALLGREN, ANNA-LENA (2007). *Nybyggnation i Aberga: särskild utredning: RAÄ 6 och 123, Aberga 1:2, Tillberga socken, Västmanland*. Kulturmiljövård Mälardalen Rapport 2007:69

HALLGREN, ANNA-LENA (2008). *Nybyggnation i Aberga: arkeologisk förundersökning: RAÄ 123 och 192, Aberga 1:2, Tillberga socken, Västmanland*. Kulturmiljövård Mälardalen Rapport 2008:24

HALLGREN, ANNA-LENA (2010). *Nybyggnation i Aberga: en ensamliggande stensättning från förromersk järnålder: arkeologisk undersökning: fornlämning Tillberga 193, Aberga 1:2, Tillberga socken, Västerås kommun, Västmanlands län*. Kulturmiljövård Mälardalen undersökningar Rapport 2010:48

HULTH, HELENA & NORR, SVANTE (RED.) (1996). *Fyra järnåldersboplatser längs Mäljarbanan. Del I–III. Rapport till Länsstyrelsen från Arkeologikonsult AB i samarbete med Arkeologiska institutionen vid Uppsala universitet*. Slutundersökningsrapport, Arkeologikonsult.

THÖLIN, FREDRIK (2019). *Mycklinge 5:1. Arkeologisk utredning etapp 2. Mycklinge 5:1, Tillberga socken, Västerås kommun, Västmanland, Västmanlands län*. SAU rapport 2019:11

Kartmaterial

GEOMETRISK AVMÄTNING 1710

Tillberga socken, Västmanlands län

Vallby nr 1–2

Lantmäteristyrelsens arkiv T60-27:1

Förrättningsman Hesselgren

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsults projektnr:	3444
Länsstyrelsens dnr:	431-4056-2020
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2020-11-09
Uppdragsgivare:	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Uppdragsnr i KMR:	202001508
Företagare:	Gunnar Larsson
Län:	Västmanland
Landskap:	Västmanland
Kommun:	Västerås
Socken:	Tillberga
Fastighetsbeteckning:	Aberga 1:2
Berörda lämningar, KMR:	L2002:6798 Färdväg, L2002:6815 Färdväg L2021:472 Gravfält (L2002:6799 Stensättning, L2002:6800 Stensättning), L2002:1346 Gravfält
Typ av undersökning:	Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte
Undersökningstid, fältarbete:	16–17 december 2020
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Projektledare/rapportansvarig:	Jonna Sarén Lundahl
Fältpersonal:	Jonna Sarén Lundahl, Mikael Bertheau
Planer och layout:	Ida Söderström
Kvalitetsgranskning:	Johan Blidmo
Fynd:	Inga fynd påträffades vid förundersökningen

BILAGA 1. SCHAKTTABELL

Schakt-nr	Objekt	Kontexter	Area (m ²)	Djup (m)	Höjd över havet (m)	Observationer
1	Schakt med indikation	101, 102	9,00	0,1–0,3	35,80	Placerad i västra sidan stensättning 102 och tvärs över hålväg 101. Stensättningen rensades fram grovt inom schaktet. Hålvägen torvades av med maskin och handgrävdes till botten. På stensättningen placerades liggande gulpinnar innan igenläggning, för att lättare hitta rätt nivå vid eventuell undersökning. Undergrunden bestod av sandig till grusig morän.
2	Schakt med indikation	102, 103	13,00	0,1	36,20	Placerad i östra sidan av stensättning 102 och västra sidan av stensättning 103. Stensättningarna rensades fram grovt inom schaktet. På stensättningarna placerades liggande gulpinnar innan igenläggning, för att lättare hitta rätt nivå vid eventuell undersökning. Undergrunden bestod av sandig till grusig morän.
3	Schakt med indikation	103	9,00	0,1–0,2	36,50	Placerad i nordöstra sidan av stensättning 103. Stensättningen rensades fram grovt inom schaktet. På stensättningen placerades liggande gulpinnar innan igenläggning, för att lättare hitta rätt nivå vid eventuell undersökning. Undergrunden bestod av sandig till grusig morän.
4	Schakt med indikation	107	30,50	0,1–0,3	36,70	Placerad på västra sidan av vägbank, 107:1. Stenarna rensades fram grovt inom schaktet. Undergrunden bestod av grusig morän.
5	Schakt med indikation	107	19,10	0,1–0,2	37,10	Placerad på östra sidan av vägbank, 107:2. Stenarna rensades fram grovt inom schaktet. Undergrunden bestod av grusig morän.
6	Schakt utan indikation		23,50	0,1–0,2	37,00	Placerad vid en stensamling som visade sig vara naturlig. Stensamlingen rensades grovt. Stenstorlek 0,5–1 m. Undergrunden bestod av grusig morän.
7	Schakt utan indikation		10,00	0,1–0,2	37,20	Placerad vid en stensamling som visade sig vara naturlig. Stensamlingen rensades grovt. Stenstorlek 0,2–0,7 m. Matjorden innehöll diverse modernt metallskrot. Undergrunden bestod av grusig morän.
8	Schakt utan indikation		9,00	0,7	36,30	Placerad inom utbredningen för en raserad loge. Ca 0,3 m ned framkom ett gödsellager, 0,1 m tjockt. Under gödselaget fanns ca 0,5 m påförda massor. Byggnaden har rivits efter 2007.
9	Schakt utan indikation		9,40	0,6	36,30	Placerad dikt an mot utsidan av logen. Matjorden innehöll tegelkross och enstaka moderna järnskröt. Undergrunden bestod av grusig morän med större markfasta stenar.
10	Schakt utan indikation		8,70	1,2	35,00	Placerad i ytterkant av upplagsplats. Utfyllnadsmassor i 1,2 m. I botten i södra delen framkom ett dike men tegelfragment i fyllningen.
11	Schakt med indikation	104	9,10	0,1	35,25	Placerad i norra delen av stensättning 104. Stensättningen rensades fram grovt inom schaktet. Stenarna var väldigt lätttruckade. På stensättningen placerades liggande gulpinnar innan igenläggning, för att lättare hitta rätt nivå vid eventuell undersökning. Undergrunden bestod av sandig till grusig morän.
12	Schakt med indikation	105	10,40	0,1	35,00	Placerad i norra delen av stensättning 105. Stensättningen rensades fram grovt inom schaktet. Stenarna var väldigt lätttruckade. På stensättningen placerades liggande gulpinnar innan igenläggning, för att lättare hitta rätt nivå vid eventuell undersökning. Undergrunden bestod av sandig till grusig morän.

BILAGA 2. KONTEXTTABELL

Kontext-nr	Lämnings-nr (KMR)	I schakt	Typ	Storlek (m)	Höjd/djup (m)	Observationer
101	L202:6798	1	Hålväg	30 x 2,3	0,3	U-formad profil. Har skurit in i kanten på 102 och 106. I botten förekom småsten.
102	L2021:472	1, 2	Stensättning	7,5	0,6	Rund, välvd stensättning med jordmantel av sandig silt över stenpackning. Övertorvad. Stenmaterial 0,2–0,7 m. En grund försänkning i toppen (ca 1,2 m i diam). Ligger på sandig till grusig morän. Skuren i väster av hålväg 101.
103	L2021:472 (tidigare L2002:6800)	2, 3	Stensättning	8,5 x 7,2	0,7	Rundad välvd stensättning utan jordmantel. Övertorvad. Bestod av ett större stenmaterial, 0,3–0,5 till 1–1,2 m. Ligger på sandig till grusig morän.
104	L2021:472	11	Stensättning	5 x 4,3	0,3	Rundad, svagt välvd stensättning utan jordmantel. Övertorvad. Jämnstort stenmaterial, 0,2–0,5 m. Eventuellt brandlager uppstickande centralt, ej framtaget.
105	L2021:472	12	Stensättning	3,4 x 3,1	0,2	Rundad, svagt välvd stensättning utan jordmantel. Övertorvad. Jämnstort stenmaterial, 0,2–0,5 m.
106	L2021:472 (tidigare L2002:6799)	-	Stensättning	5,6 x 4,5	0,3	Rundad, välvd stensättning. Övertorvad. Utanför förundersökningsområdet och endast avtorvad med handverktyg.
107:1–2	L2002:6815	4, 5	Vägbank	7,6 x 6, 6	0,3	Flack vägbank uppbyggd av blandat stenmaterial, 0,2–1 m.

Rapporter från Arkeologikonsult 2021:3444